

LOKALNI POREZI

Mudrovčić, Marko

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:145:114700>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2023-06-04**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski sveučilišni studij Financijski menadžment

Marko Mudrović

LOKALNI POREZI

Završni rad

Osijek, 2021. godina

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski sveučilišni studij Financijski menadžment

Marko Mudrovčić

LOKALNI POREZI

Završni rad

Kolegij: Lokalne financije

JMBAG: 0165072757

e-mail: mmudrovacic@efos.hr

Mentor: izv.prof.dr.sc Domagoj Karačić

Komentor: dr. sc. Dina Bičvić

Osijek, 2021. godina

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Undergraduate Study Financial Management

Marko Mudrovčić

LOCAL TAXES

Final paper

Osijek, 2021.

**IZJAVA O AKADEMSKOJ CESTITOSTI,
PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA,
SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA
I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA**

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je _____ završni _____ (navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Marko Mudrović

JMBAG: 0165072757

OIB: 85284543382

e-mail za kontakt: markomudrovic12@gmail.com

Naziv studija: Preddiplomski sveučilišni studij Financijski menadžment

Naslov rada: Lokalni porezi

Mentor/mentorica diplomskog rada: izv.prof.dr.sc Domagoj Karačić

Komentor/komentorica diplomskog rada: dr. sc. Dina Bičević

U Osijeku, 20.9.2021. godine

Potpis M. Mudrović

SADRŽAJ

1.Uvod	1
2. Metodologija rada	2
3. Lokalni porezi	3
3.1. Porezi	4
3.2. Porezi jedinica regionalnih samouprava (županijski porezi).....	7
3.2.1. <i>Porez na nasljedstva i darove</i>	7
3.2.2. <i>Porez na cestovna motorna vozila</i>	8
3.2.3. <i>Porez na plovila</i>	11
3.2.4. <i>Porez na automate za zabavne igre</i>	13
3.3. Porezi jedinica lokalnih samouprava (gradski porezi)	14
3.3.1 <i>Prirez porezu na dohodak</i>	14
3.3.2. <i>Porez na potrošnju</i>	15
3.3.3. <i>Porez na kuće za odmor</i>	16
3.3.4 <i>Porez na korištenje javnih površina</i>	16
3.4. Zajednički porez (porez na dohodak).....	17
4.Analiza i usporedba proračuna gradova osječko – baranjske županije 2018. i 2019. godine	20
4.1. Prihodi gradova osječko-baranjske županije	20
4.2. Rashodi gradova osječko-baranjske županije	23
4.3 Usporedba ukupnih prihoda i ukupnih rashoda 2018. i 2019. godine	28
5.Rasprava	30
6. Zaključak	31
Literatura	32
Popis slika	33
Popis tablica	33
Popis grafikona	34

Lokalni porezi

SAŽETAK

Porezi su davanja koja su obavezna te koje država potražuje od ljudi i poduzeća kako bi osigurala ljudima mogućnost obrazovanja, zdravstvene zaštite, njege za starije i siromašne te javnu sigurnost, dok su lokalni porezi oni porezi koji pripadaju jedinicama lokalne ili regionalne samouprave odnosno gradovima ili općinama i županijama.

Kroz rad su objašnjeni te prikazani porezi u Republici Hrvatskoj te posebno prikazane vrste lokalnih poreza, načini na koje ljudi plaćaju te poreze, razlozi zbog čega se plaćaju te koliko iznosi pojedini porez i na što se to točno plaća. Zatim je prikazan porez koji se dijeli između države i lokalnih i regionalnih jedinica, a to je porez na dohodak koji se naziva zajedničkim porezom. Na početku rada postavljene su pojedine hipoteze koje se kasnije kroz rad prikazuju kao točno tj. dobro postavljene hipoteze što potvrđuje prikazana analiza i usporedba gradova osječko – baranjske županije za 2018. i 2019. godinu. Analizirano je nekoliko vrsta prihoda te ukupni prihodi za pojedinu godinu te su na kraju uspoređeni međusobno. Nakon prihoda su uspoređeni rashodi, također nekoliko vrsta rashoda te su isto uspoređeni međusobno te na samom kraju su uspoređeni ukupni prihodi i ukupni rashodi za 2018. te za 2019. godinu. Osječko – baranjsku županiju su predstavljali svi gradovi te županije, a to su Osijek, Đakovo, Valpovo, Beli Manastir, Našice, Donji Miholjac i Belišće.

Za kraj su prokomentirani rezultati analize i usporedbe te je donesen zaključak.

Ključne riječi: porezi, lokalni porezi, županijski porezi, gradski porezi, porez na dohodak

Local taxes

ABSTRACT

Taxes are taxes that are obligatory and that the state demands from people and companies in order to provide people with the possibility of education, health care, care for the elderly and the poor and public safety, while local taxes are those taxes that belong to local or regional self-government units or cities or municipalities. and counties.

The paper explains and presents taxes in the Republic of Croatia and especially shows the types of local taxes, the ways in which people pay these taxes, the reasons why they are paid and how much each tax is and what exactly it is paid. It then shows the tax that is shared between the state and local and regional units, and that is the income tax called the common tax. At the beginning of the paper, individual hypotheses were set, which are later presented throughout the paper as correct, ie well-set hypotheses, which is confirmed by the presented analysis and comparison of the cities of Osijek-Baranja County for 2018 and 2019. Several types of revenues and total revenues for each year were analyzed and finally compared with each other. After revenues, expenditures were compared, as well as several types of expenditures, and they were also compared with each other, and at the very end, total revenues and total expenditures for 2018 and 2019 were compared. Osijek-Baranja County was represented by all cities of that county, namely Osijek, Đakovo, Valpovo, Beli Manastir, Našice, Donji Miholjac and Belišće.

Finally, the results of the analysis and comparison were commented and a conclusion was reached.

Keywords: Taxes, local taxes, county taxes, city taxes, income tax

1.Uvod

Porezi su davanja koja su obavezna te koje država potražuje od ljudi i poduzeća kako bi osigurala ljudima mogućnost obrazovanja, zdravstvene zaštite, njege za starije i siromašne te javnu sigurnost. Porezi su stari jednako koliko i civilizacija. Porezi su nastali još u doba Sumerana te su zabilježeni na glinenim pločicama koje su iskopane na prostorima gdje se nalazi država Irak danas. Kada su se događali veliki ratovi, tada bi porezi naglo porasli, a nakon kraja rata se ne bi više vraćali na staro. (Institut za javne financije 2009., 1).

Predmet završnog rada su lokalni porezi. Lokalni porezi pripadaju lokalnim i regionalnim jedinicama samouprave. Ciljevi su postaviti hipoteze, prikazati metode koje su korištene u izradi ovog završnog rada te prikazati lokalne poreze koji su ustvari porezi lokalne i regionalne samouprave, zatim objasniti podjelu na poreze lokalne samouprave i poreze regionalne samouprave i navesti te prikazati porez na dohodak koji je zajednički porez čiji se prihod raspodjeljuje između gradova, općina i županija.

Nakon prikazivanja i objašnjenja poreza općenito i lokalnih poreza, slijedi analiza i usporedba prihoda i rashoda lokalnih jedinica samouprave osječko-baranjske županije, odnosno sedam gradova Osječko-baranjske županije.

Pred sam kraj slijede rezultati analize te rasprava te na samom kraju slijedi zaključak rada.

2. Metodologija rada

U ovom poglavlju je prikazana metodologija rada tako što su prikazani predmet istraživanja, izvori podataka, zatim metode istraživanja i na kraju hipoteze koje su postavljene.

Predmet istraživanja je analiza i usporedba proračuna gradova osječko-baranjske županije za 2018. i 2019. godinu. Izvori podataka za ovaj rad su internetski izvori, istraživački članci, knjige, znanstveni časopisi i znanstveni radovi.

Korištene su sljedeće metode:

- Metoda klasifikacije- pomoću ove metode su prikazane podjele prihoda i rashoda
- Deskriptivna metoda- pomoću ove metode su opisani i prikazani kroz različite tablice lokalni porezi

Hipoteza istraživanja u ovom radu je postavljena tako da prikazuje kako veći grad s većim brojem stanovnika ima veći proračun, zatim kako se u manjim gradovima iz godine u godinu povećava proračun za veći postotak nego u većim gradovima, jer su veći gradovi na neki način već dosegli svoj maksimum, dok manji gradovi kasne za današnjim trendovima, ali ih pomalo sustižu jer sve više prilika imaju napredovati kroz razne pomoći države i županije. Prihodi i rashodi su proporcionalni jer kako rastu prihodi tako rastu i rashodi.

3. Lokalni porezi

„Prema Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, županije, općine i gradovi mogu uvesti svoje poreze koji su njihovi vlastiti prihodi” (Institut za javne financije 2009., 1).

„Jedinice lokalne i regionalne samouprave jesu općine, gradovi i županije čija tijela obavljaju funkcije, izvršavaju zadaće i donose programe propisane zakonom i odlukama donesenima na temelju zakona, za što sredstva osiguravaju u svom proračunu i u financijskom planu proračunskih korisnika.“ (Javne financije lokalnih jedinica, 2008., 18.).

Lokalne jedinice imaju i predstavnička i izvršna tijela. Predstavnička tijela predstavljaju gradsko te općinsko vijeće odnosno županijska skupština, dok izvršna tijela predstavljaju gradonačelnik i gradsko poglavarstvo, zatim općinski načelnik i općinsko poglavarstvo te župan i županijsko poglavarstvo. Lokalni porezi se utvrđuju temeljem zakona o financiranju jedinica lokalne i područne samouprave. O visini stope lokalnih poreza odlučuje središnja država te zato jedinice lokalne samouprave nemaju mogućnost određivanja. Važan kriterij koji lokalni porezi bi trebali tj. morali zadovoljiti je stabilnost prihoda. Moraju ga zadovoljiti jer će tako osigurati redovite priljeve lokalnim jedinicama kako bi se uravnoteženost proračuna uspjela osigurati te moraju biti i pravedni to znači da bi iznos morao biti u skladu sa financijama poreznog obveznika.

Lokalni porezi bi trebali biti alokacijski i lokacijski neutralni jer pomisao da lokalne jedinice idu u korist siromašnih mogu dati razloge stanovništvu sa srednjim i višim dohodcima da počnu odlaziti u druga mjesta, a zbog toga bi moglo doći do povećanja poreznih stopa kako bi se gubitak poreznih osnovica nadoknadio te kako bi se osigurali potrebni prihodi u lokalnim proračunima. Osnovica lokalnih poreza ne smije biti mobilna jer ako bude porezni obveznici bi mogli s područja s visokim poreznim stopama odlaziti u područja s nižim poreznim stopama ili u područja bez poreza, a na taj način se ograničava sloboda poreznih vlasti da mijenjaju porezne stope. Lokalne poreze se ne može uspoređivati prema navedenim kriterijima jer u različitim državama postoje velike razlike. Tako se u unitarnim i u federalnim državama porezi vrednuju drugačije. Lokalni porezi u Hrvatskoj se dijele na poreze jedinica regionalnih samouprava (županijske poreze) i na poreze jedinica lokalnih samouprava (gradske poreze).

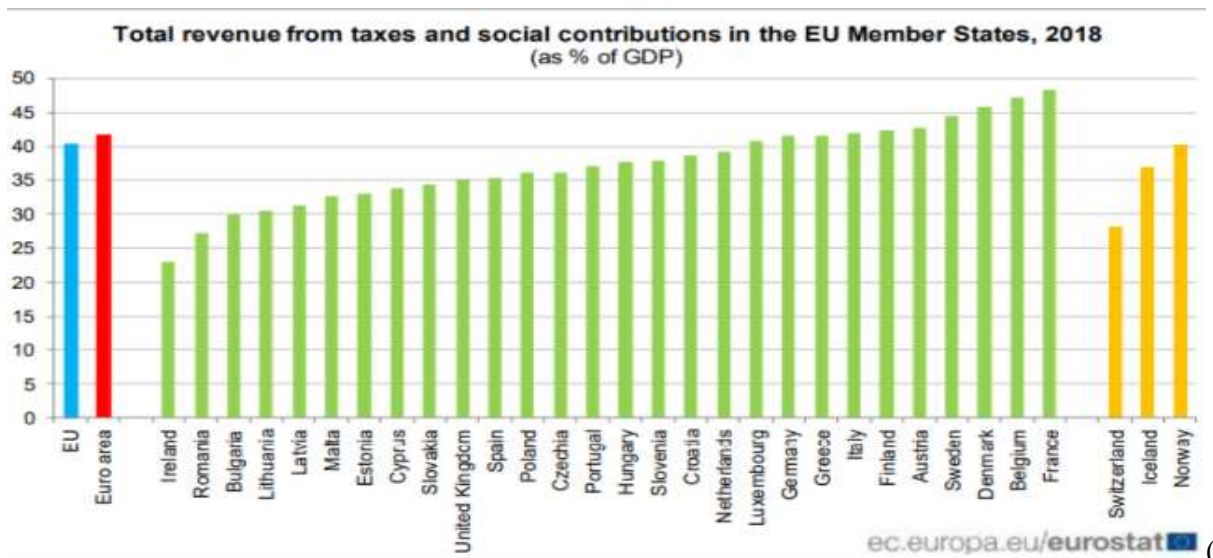
3.1. Porezi

„Porezi su obvezna davanja koja bez izravne i trenutne protuusluge država uzima od osoba i poduzeća da bi pomoću prikupljenog novca financirala javne rashode što ustvari znači da svi moraju dio svojih prihoda dati državi kako bi država mogla omogućiti javne usluge kao što su javna sigurnost, zdravstvena zaštita, obrazovanje i mnoge druge usluge.“ (Institut za javne financije, 2007., 1.).

Porezi su fiskalni instrument pomoću kojeg javna blagajna dolazi do najvišeg iznosa prihoda, zato i predstavljaju najizdašniji prihod države. Jedna od najpoznatijih rečenica danas koju je sličnim riječima prvi izjavio Benjamin Franklin je glasila, kako se na ovom svijetu ništa ne mora osim platiti porez i umrijeti, ta rečenica nam govori da poreze moramo plaćati jer su porezi obvezna davanja što znači ako ih se ne plati, da ih država na prisilan način može naplatiti. Uz gotovo sve aktivnosti vezane za robu i usluge postoji nekakav porez kao što je primjerice porez na dodanu vrijednost zbog kojeg se cijena robe koju ljudi kupuju povećava ili porez na dohodak koji se uzima direktno sa plaće ili trošarina na piće koje se poslužuje u kafićima.

Porezni sustav je skup različitih oblika poreza koji se koriste za provođenje politike vezane za poreze neke zemlje. U današnje vrijeme u većini država se oporezivanje provodi prema više različitih vrsta poreza. U 2018. godini u Hrvatskoj je udio ukupnih poreza kao zbroj svih taksu i društvenih dodataka u BDP-u iznosio 38,6 posto što je porast za 0,7 posto naspram 2017. godine, što Hrvatsku stavlja u društvo sa Mađarskom, Portugalom, Slovenijom i Nizozemskom.

Grafikon 1 : Udio ukupnih poreza kao zbroj svih taksi i društvenih dodataka u

Izvor: Privredni.hr

„U Luksemburgu je s 39,1 porastao na 40,7 posto, a veliki rast bilježe i Rumunjska s 25,8 na 27,1, Poljska s 34 na 36,1 posto te Hrvatska s 37,8 na 38,6 posto” (Privredni.hr 2019.).

Porezi se dijele prema:

- Vrsti porezne osnovice
- Razini državne vlasti koja treba odrediti porezne obvezete pripadnost prihoda od poreza
- Načinu na koji se utvrđuje porezna osnovica
- Vremenu
- Objektu oporezivanja

Što nam govori da imamo više vrsta poreznih osnovica kao što su porezi na dohodak, imovinu te potrošnju. Porezna osnovica na potrošnju se odnosi na kafiće i ostale ugostiteljske objekte, na dohodak znači na plaće koji ljudi zarade kroz samostalne ili druge poslove, dok na imovinu znači od prodaje vlastite imovine, u svijetu je poznatiji kao porez na nekretnine te se plaća kada se kupuje ili prodaje neka nekretnina. Prema razini državne vlasti se dijele na županijske, gradske, općinske te državne poreze. Županijski gradski i općinski porezi su objašnjeni kasnije u ovom radu, dok su državni porezi oni koji se odnose na dobit, na dodanu vrijednost te na trošarinu, postoje neki posebni porezi kao što su posebni porezi na motocikle ili na kavu ili bezalkoholna pića. Prema načinu utvrđivanja osnovice poreza se dijele na progresivne, zatim na regresivne te na proporcionalne. Proporcionalan način je onaj način u kojemu rastom

osnovice podjednako raste i stopa poreza, dok uz progresivan način uz rast osnovice stopa raste brže, a uz regresivan stopa opada. Prema vremenu, mogu biti porezi na nešto iz prošlosti, na nešto što je trenutno tj. iz sadašnjosti te na nešto za budućnost. Prema objektu koji se oporezuje mogu biti izravni te neizravni. Izravni porezi su porezi koje ljudi uplaćuju osobno ili njihov poslodavac uplaćuje za njih direktno u državnu blagajnu, dok se neizravni porezi zapravo prevaljuju na druge. Najpoznatiji neizravni porez je porez na dodanu vrijednost.

Porezni sustav Republike Hrvatske sadrži sljedeće vrste poreza:

- Državni porezi
- Županijski porezi
- Gradski ili općinski porezi
- Zajednički porez
- Porez na dobitke od igara na sreću i naknade na priređivanje igara na sreću
- Naknada za priređivanje nagradnih igara

Državni, županijski, gradski ili općinski te zajednički porez su kasnije objašnjeni u ovom radu, dok se igrama na sreću smatraju igre pomoću kojih se uplatom novca može dobiti nekakva nagrada ili veći dobitak novca nego što je uloženo. Vrste tih igara su lutrijske igre tipa loto, euro jackpot i slično, casino, kladionica tj. pogađanje ishoda rezultata u različitim sportovima. Naravno da i na dobitke od igara na sreću postoji porez. Jedan od primjera je kladionica, na uplatu se oduzima 5 % te 10 % od dobitka.

3.2. Porezi jedinica regionalnih samouprava (županijski porezi)

Hrvatske županije od naslijeđene imovine naplate 8,5 milijuna kuna poreza i prema tome Hrvatska pripada državama koje najmanje oporezuju nasljednu imovinu svojih građana.

„Županijski porezi se dijele na:

- Porez na nasljedstva i darove
- Porez na cestovna motorna vozila
- Porez na plovila
- Porez na automate za zabavne igre“ (Javne financije lokalnih jedinica vlasti, 2008, 65).

3.2.1. Porez na nasljedstva i darove

Osobe koje plaćaju porez na nasljedstva i darove su one osobe koje na području Republike Hrvatske naslijede ili dobiju na dar po drugoj osnovi imovinu bez naknade na koju moraju platiti porez. Osnovica je gotovi novac te tržišna vrijednost vrijednosnih papira i pokretnina na dan kada se porezna obveza utvrđuje, nakon što se oduzmu troškovi i dugovi koji se odnose na imovinu na koju se plaćaju porezi. Stopa poreza na iznosi 4 posto.

„Porez na nasljedstva i darove plaća se na gotov novac, novčane tražbine i vrijednosne papire, te na pokretnine, ako je tržišna vrijednost pokretnina veća od 50.000 kuna na dan utvrđivanja porezne obveze, ne plaća se jedino ako se plaća neki drugi porez koji je posebno propisan.“(Zakon o lokalnim porezima, čl.4, 2017.).

„Porez ne moraju platiti :

- Obitelj darovatelja ili ostavitelja tj. djeca, unuci te njihovi potomci zatim muž ili žena te braća ili sestre i zetovi i snage ali samo ako su živjeli u istoj kući tj. zajednici s darovateljem ili ostaviteljem.
- Fizičke i pravne osobe koje su sudjelovale u Domovinskom ratu te im zato Republika Hrvatska daruje bez odštete pokretnine.
- Fizičke i pravne osobe koje primaju donacije za svrhe utvrđene posebnim propisima države

- Država, lokalne jedinice, humanitarne udruge, crkve ili druge vjerske zajednice te Crveni križ.“ (Zakon o lokalnim porezima, čl. 8, 2017.).

Ova podjela pokazuje kako postoje posebne odredbe zakona o lokalnim porezima koje govore kako postoje osobe koje ne moraju platiti porez na darove i nasljedstva koje prime ili to može biti država, županija, grad i sl.

„Porez na nasljedstva i darove je prihod jedinica regionalne samouprave prema prebivalištu ili boravištu ili prema sjedištu nasljednika ili osobe koja prima dar.“ (Zakon o lokalnim porezima, čl. 10, 2017.).

3.2.2. Porez na cestovna motorna vozila

Plaćaju ga jednom godišnje pravne te fizičke osobe koje su vlasnici automobila, motocikala i četverocikala na dan registracije, tj. produženja važenja prometne dozvole.

„Cestovno motorno vozilo je svako vozilo koje se pokreće snagom vlastitog motora, a namijenjeno je za kretanje po cesti. Osobni automobil cestovno motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba koje, osim sjedala za vozača ima najviše osam sjedala. Motocikl je cestovno motorno vozilo na dva kotača čiji je radni obujam motora veći od 50 cm³ i koji na ravnoj cesti može ostvariti brzinu veću od 45 km/h“ (Zakon o lokalnim porezima, čl. 2, 2017.).

Porez na cestovna motorna vozila se naplaćuje prema jačini tj. snazi motora koja je iskazana u kW te prema starosti motora koja je iskazana u godinama. Tablice 1 i 2 pokazuju navedene poreze, tablica 1 poreze za osobne automobile te tablica 2 poreze za motocikle.

Tablica 1 : Porez na osobne automobile prema snazi motora

SNAGA MOTORA (u kW)			IZNOS POREZA (u kn)	
<i>Više od (kW)</i>	<i>Do (kW)</i>	<i>Do 2 god. starosti</i>	<i>Od 2 do 5 god. starosti</i>	<i>Od 5 do 10 god. starosti</i>
-	55	300	250	200
55	70	400	350	250
70	100	600	500	400
100	130	900	700	600
130	-	1500	1200	1000

Izvor : Izrada autora prema Zakonu o lokalnim porezima, čl.2, 2017.

Porez na osobna vozila tj. automobile se računa prema snazi motora i prema godinama starosti određenog automobila. Snaga motora se mjeri u kW, dok je se porez plaća u kunama. Što je stariji automobil to je porez manji, jer automobil manje vrijedi te ako je manja snaga motora također je porez manji, što znači da su porez, snaga motora proporcionalni dok su godine i porez obrnuto proporcionalni. Porez se plaća u roku koji iznosi maksimalno 15 dana od dana kada je rješenje dostavljeno, dok postoji mogućnost da županija donese odluku da se porez plati pri izvršenju registracije vozila.

Tablica 2 : Porez na motocikle prema snazi motora

SNAGA MOTORA (u kW)			IZNOS POREZA (u kn)		
<i>Više od (kW)</i>	<i>Do (kW)</i>	<i>Do 2 god. starosti</i>	<i>Od 2 do 5 god. starosti</i>	<i>Od 5 do 10 god. starosti</i>	<i>Više od 10 god. starosti</i>
-	20	100	80	50	-
20	50	200	150	100	50
50	80	500	400	300	200
80	-	1200	1000	800	600

Izvor : Izrada autora prema Zakonu o lokalnim porezima, čl.2, 2017.

Porez se ne mora platiti na vozila državne samouprave i lokalne samouprave, zatim na vatrogasna vozila, na vozila zdravstvenih ustanova, vozila kojima se obavlja registrirana djelatnost kojom se prevoze umrli i taksi služba.

Porez zatim ne plaćaju osobe koje su u potpunosti ne moraju platiti carine i PDV-a pri nabavljanju vozila.

„Porez na cestovna motorna vozila je prihod jedinica regionalne samouprave prema sjedištu ili prebivalištu osobe koja je vlasnik cestovnog motornog vozila.“ (Zakon o lokalnim porezima, čl. 13, 2017.).

3.2.3. Porez na plovila

Porez moraju plaćati pravne ili fizičke osobe koje u vlasnici plovila kao što je brod odnosno jahta ili brodica te čamac za unutarnju plovidbu koji se koriste za sport, rekreaciju ili osobne usluge.

„Porez na plovila se plaća jednom godišnje te se prema rješenju PU u roku od 15 dana od dana dostave rješenja mora platiti, a plaća se ovisno o dužini plovila koja je iskazana u metrima, zatim ako plovilo ima kabinu te o snazi motora iskazanoj u kW kao što prikazuju sljedeće tablice.“ (Zakon o lokalnim porezima, čl. 14, 2017.).

Tablica 3 : Porez na plovila bez kabine prema snazi motora

DUŽINA PLOVILA (u m)			IZNOS POREZA (u kn)	
Više od	Do	Do 30	SNAGA MOTORA (u kw)	
			Više od 30 do 100	Više od 100
5	7	-	200	400
7	10	100	300	500
10	-	200	450	600

Izvor : Izrada autora prema Zakonu o lokalnim porezima, čl.2, 2017.

Ova tablica prikazuje iznos poreza na plovila bez kabine, lijeva strana tablice prikazuje dužinu plovila iskazanu u metrima, dok desna strana prikazuje iznos poreza u kunama prema snazi motora u kW. Najviše iznosi najduže plovilo s najvećom snagom motora, dok najmanje iznosi najkraće vozilo s najmanjom snagom motora.

Postoje plovila s kabinom na motorni pogon te plovila s kabinom i pogonom na jedra. Porezi se određuju prema snazi motora kao i na plovila bez kabine. Vrijednosti su također određene prema dužini plovila iskazanoj u metrima dok iznos poreza ovisi o snazi motora iskazanoj u kW.

Tablica 3 : Porez na plovila s kabinom na motorni pogon

DUŽINA PLOVILA (u m)			IZNOS POREZA (u kn)		
			SNAGA MOTORA (u kW)		
<i>Više od</i>	<i>Do</i>	<i>Do 30</i>	<i>Više od 30 do 100</i>	<i>Više od 100 do 500</i>	<i>Više od 500</i>
5	7	-	200	300	-
7	10	200	400	500	2.500
10	12	300	500	1.000	3.500
12	-	400	1.000	3.000	5.000

Izvor : Izrada autora prema Zakonu o lokalnim porezima, čl.2, 2017.

U ovoj tablici možemo vidjeti porez na plovila s kabinom na motorni pogon te možemo vidjeti kako je porez skuplji na plovila s kabinom nego na plovila bez kabine. Tablica je slična prethodnoj samo što su puno veći iznosi. Porezi na plovila s motornim pogonom iznose najviše od navedenih vrsta plovila jer su plovila s motornim pogonom skuplja od plovila s pogonom na jedra.

Tablica 4 : Porez na plovila s kabinom i pogonom na jedra prema snazi

DUŽINA PLOVILA (u m)			IZNOS POREZA (u kn)		
			SNAGA MOTORA (u kW)		
<i>Više od</i>	<i>Do</i>	<i>Do 30</i>	<i>Više od 30 do 100</i>	<i>Više od 100 do 500</i>	<i>Više od 500</i>
5	7	-	300	400	500
7	10	200	600	1000	2.000
10	12	300	800	2.000	3.000
12	-	400	1.500	3.000	4.000

Izvor: Izrada autora prema Zakonu o lokalnim porezima, čl.2, 2017.

„Porez na plovila se ne plaća na plovila kojima se obavlja registrirana djelatnost i na brodice u vlasništvu domicilnog stanovništva na otocima koje služe za nužnu organizaciju života i održavanje posjeda na otocima.“ (Institut za javne financije 2009., 6).

„Porez na plovila je prihod jedinica regionalne samouprave u mjestu u kojem je plovilo registrirano.“ (Zakon o lokalnim porezima, čl. 15, 2017.).

3.2.4. Porez na automate za zabavne igre

Osoba koja plaća porez je osoba koja postavlja automate za zabavne igre u upotrebu u zabavnim klubovima, kafićima te u prostorima koji su javni.

„Predmet oporezivanja su automati za zabavne igre koji se stavljaju u upotrebu u zabavnim klubovima, ugostiteljskim objektima, javnim objektima i drugim javnim prostorima.“ (Zakon o lokalnim porezima, čl. 16, 2017.).

Automati za zabavne igre dijele se u sljedeće grupe :

- Skupina A – više vrsta elektroničkih automata gdje korisnik ne ostvaruje dobitke, videoigre te simulatori
- Skupina B – pikado, fliper, stolni nogomet, hokey te razni drugi mehanički instrumenti

Gore navedeni automati se uključuju tj. stavljaju u upotrebu tako da se ubaci žeton ili kovanica, najčešće od 5 kuna ili uz naplatu, pri čemu igrač ne može ostvariti dobitak.

Porez se plaća mjesečno i iznosi 100 kuna po automatu te se plaća prema mjestu gdje je automat postavljen.

„Porez na automate za zabavne igre je prihod jedinica regionalne odnosno područne samouprave te se određuje prema mjestu gdje se automat stavlja u upotrebu.“ (Zakon o lokalnim porezima, čl. 19, 2017.).

3.3. Porezi jedinica lokalnih samouprava (gradski porezi)

Gradski porezi se dijele na :

- Prirez porezu na dohodak
- Porez na potrošnju
- Porez na kuće za odmor
- Porez na korištenje javnih površina (Zakon o lokalnim porezima, čl. 20, 2017.).

3.3.1 Prirez porezu na dohodak

„Obveznicima poreza na dohodak na svom području predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može donijeti odluku te propisati plaćanje prireza porezu na dohodak.“ (Porezna uprava, 2020.).

Općina može propisati da se prirez porezu na dohodak plaća po stopi do 10 posto. Grad koji ima ispod 30.000 stanovnika može propisati prirez porezu na dohodak po stopi koja iznosi do 12 %, a grad s više od 30.000 stanovnika po stopi koja iznosi do 15 %, dok grad Zagreb može pripisati prirez porez po stopi do 18 %.

Tablica 5: Prirez porezu na dohodak u gradovima Osječko - baranjske

GRAD	STOPA
<i>Osijek</i>	13 %
<i>Belišće</i>	7 %
<i>Valpovo</i>	0 %
<i>Beli Manastir</i>	5 %
<i>Donji Miholjac</i>	5 %
<i>Našice</i>	8 %
<i>Đakovo</i>	10 %

Izvor: Izrada autora prema informacijama o financijskom poslovanju jedinica lokalne samouprave na području osječko-baranjske županije u 2019. godini.

3.3.2. Porez na potrošnju

Porez na potrošnju se plaća na konzumaciju alkoholnih pića kao što npr. žestice, prirodna i specijalna vina te na piva te na bezalkoholna pića u kafićima i drugim sličnim objektima. Osoba koja plaća porez na potrošnju je fizička ili pravna osoba koja pruža ugostiteljske usluge. Porezna stopa iznosi do 3 posto te ju propisuje grad ili općina dok osnovicu poreza na potrošnju predstavlja cijena prodaje pića koja se uspije prodati u ugostiteljskim objektima, ali uz koju se ne računa porez na dodanu vrijednost. (Zakon o lokalnim porezima, čl. 23, 2017.).

Oni koji ne obračunaju ili ne plate porez na potrošnju mogu se kazniti od 500 do 25.000 kuna.

„Porez na potrošnju je prihod jedinica lokalne samouprave na području u kojem je obavljena prodaja pića.“ (Zakon o lokalnim porezima, čl. 24, 2017.).

3.3.3. Porez na kuće za odmor

„Porezni obveznici su pravne i fizičke osobe koje su vlasnici kuća za odmor. Porez iznosi od 5 do 15 kuna po metru kvadratnom, ali samo korisne površine kuće za odmor, dok predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave propisuje visinu poreza.“ (Zakon o lokalnim porezima, 2017.).

Porezni obveznici moraju do 31. ožujka dostaviti policijskoj upravi podatke o kućama za odmor te se taj porez plaća kroz 15 dana nakon što je rješenje dostavljeno.

Porez na kuće za odmor se ne mora plaćati na :

- Kuće za odmor koje nisu iskoristive zbog starosti, trošnosti ili ratnih razaranja te zbog požara, potresa ili poplava
- U kućama za odmor gdje su smješteni protjerani i izbjeglice
- Na odmarališta čiji su vlasnici lokalne i regionalne jedinice samouprave u kojoj su smještena djeca koja imaju 15 ili manje godina (Zakon o lokalnim porezima, čl. 27, 2017.).

„Porez na kuće za odmor je vlastiti izvor prihoda općinskih i gradskih primitaka.“ (Zakon o lokalnim porezima, čl. 29, 2017.).

3.3.4 Porez na korištenje javnih površina

Porez plaćaju oni koji koriste javne površine. Predmet oporezivanja je javna površina koju pravna ili fizička osoba koristi. Tijelo koje predstavlja lokalnu samoupravu određuje što je to javna, a što privatna površina. Stopa porezne osnovice također određuje tijelo koje predstavlja lokalne samouprave.

„Porez na korištenje javnih površina je prihod jedinice lokalne samouprave na čijem se području javna površina koristi.“ (Zakon o lokalnim porezima, 2017.).

3.4. Zajednički porez (porez na dohodak)

Porezni obveznik je fizička osoba koja ostvaruje dohodak, a dohodak je ostatak primitaka koji ostanu nakon što se oduzmu izdatci u istom razdoblju koje se oporezuje.

„U zajednički porez spada porez na dohodak” (Ekonomski fakultet u Osijeku 2017., 16).

„Izvori dohotka su :

- Dohodak od nesamostalnog rada (plaće i mirovine)
- Dohodak od samostalne djelatnosti
- Dohodak od imovine i imovinskih prava
- Dohodak od kapitala
- Dohodak od osiguranja
- Drugi dohodak“ (Zakon o porezu na dohodak, čl. 5, 2020.).

„Oporezivi dio ukupnog dohotka za rezidente je dohodak od nesamostalnog rada, dohodak od samostalne djelatnosti, dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od kapitala i drugog dohotka, koje rezident ostvari u tuzemstvu i u inozemstvu, ali umanjen za osobni odbitak za rezidente.“ (Zakon o porezu na dohodak, čl. 6, 2020.).

„Osnovica poreza na dohodak za nerezidente je ukupni iznos dohotka od nesamostalnog rada, dohotka od samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, dohotka od kapitala, dohotka od osiguranja i drugog dohotka, koje nerezident ostvari u tuzemstvu, ali umanjen za osobni odbitak za nerezidente.“ (Zakon o porezu na dohodak, čl. 6, 2020.).

Rezident je fizička osoba koja živi u Republici Hrvatskoj odnosno ima prebiva ili boravi.

„Nerezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj ne prebiva ni ne boravi, ali u ostvaruje dohodak u RH koji se oporezuje prema Zakonu o porezu na dohodak.

Osobni odbitak poreznog obveznika se ne oporezuje te predstavlja dio dohotka koji nije oporeziv. Osnovicu osobnog odbitka predstavlja iznos od 2.500 kuna kao što prikazuje slika 1. (Zakon o porezu na dohodak, čl. 14, 2020.).

Slika 1 : Osobni odbitak

OSOBNİ ODBITAK	Koeficijent t	Mjesečna svota (kn)	Godišnja svota (kn)
Osnovni osobni odbitak ¹	1,6	4.000,00	48.000,00
Uzdržavani članovi uže obitelji i bivši bračni drug za kojeg se plaća alimentacija	0,7	1.750,00	21.000,00
Prvo dijete	0,7	1.750,00	21.000,00
Drugo dijete	1,0	2.500,00	30.000,00
Treće dijete	1,4	3.500,00	42.000,00
Četvrto dijete	1,9	4.750,00	57.000,00
Peto dijete	2,5	6.250,00	75.000,00
Šesto dijete	3,2	8.000,00	96.000,00
Sedmo dijete	4,0	10.000,00	120.000,00
Osmo dijete	4,9	12.250,00	147.000,00
Deveto dijete ²	5,9	14.750,00	177.000,00
Porezni obveznik i svaki uzdržavani član uže obitelji i svako dijete, ako su osobe s invaliditetom	0,4	1.000,00	12.000,00
Porezni obveznik i svaki uzdržavani član uže obitelji i svako dijete ako su osobe kojima je rješenjem, na temelju posebnih propisa, utvrđena invalidnost po jednoj osnovi 100% i/ili koji radi invalidnosti imaju, na temelju posebnih propisa, pravo na tuđu pomoć i njegu ³	1,5	3.750,00	45.000,00

Izvor: Zakon o porezu na dohodak, čl. 14, 2020.

Mjesečni osobni odbitak se računa tako da se osnovica koja iznosi 2500 kuna pomnoži za koeficijentom 1,6 i tako se dobije mjesečna svota od 4.000 kuna ili godišnja 48.000 kuna.

„Dohodak od samostalne djelatnosti koje ostvaruju rezident i nerezident umanjuje se za :

- Iznos plaća osoba koje su novozaposlene
- Iznos potpore koju daje država za obrazovanje i nauku za zanimanja o obrtu prema posebnim propisima
- Za iznos izdataka za istraživanje i razvoj
- Za preneseni gubitak nakon smanjenja prve tri točke, koje su rezident i nerezident ostvarili“ (Ministarstvo financija, Porezna uprava 2020.).

„Stopa poreza na dohodak iznosi:

- 20 posto do 360.000 kuna godišnje tj. do 30.000 kuna mjesečno
- 30 posto iznad 360.000 kuna godišnje tj. iznad 30.000 kuna mjesečno“ (Zakon o porezu na dohodak, čl. 19, 2020.).

Što znači da porezna stopa ovisi o dohotku kojeg osoba prima tj. zaradi u godini dana. Što je veći dohodak to je i veća stopa poreza. Ovu odredbu pronalazimo u zakonu o porezu na dohodak.

„Porez na dohodak se raspodjeljuje među subjektima i funkcijama tako da ide :

- 15 posto u županijski proračun
- 52 posto u gradski ili općinski proračun
- 12 posto za decentralizirane funkcije
- 21 posto u fond za izravnavanje“ (Ministarstvo financija, Porezna uprava 2020.)

Najveći udio poreza na dohodak odlazi u proračun grada ili općine, a najmanji % odlazi za decentralizirane funkcije. Osim u proračun grada odlazi 15 % i u županiju te 21 % u fond za izravnavanje.

„Fizičke osobe su po osnovi djelatnosti poljoprivrede i šumarstva obveznici poreza na dohodak, ako su po toj osnovi obveznici poreza na dodanu vrijednost prema posebnom zakonu ili ako po toj osnovi u poreznom razdoblju ostvare ukupni godišnji primitak veći od 80.500,00 kuna” (Ministarstvo financija, Porezna uprava 2020.)

4. Analiza i usporedba proračuna gradova osječko – baranjske županije 2018. i 2019. godine

U ovom poglavlju je prikazan proračun svih 7 gradova Osječko-baranjske županije kao što su Osijek, Đakovo, Našice, Beli Manastir, Donji Miholjac, Valpovo i Belišće. Prikazati će se koji grad ima najveće, a koji najmanje prihode i rashode, zatim će se usporediti prihodi i rashodi, po tome će se vidjeti koji grad ima pozitivan, a koji negativan proračun.

4.1. Prihodi gradova osječko-baranjske županije

„Jedinice lokalne samouprave stječu prihode od zajedničkih poreza, iz vlastitih izvora, od pomoći iz državnog i županijskog proračuna i iz drugih izvora” (Osječko-baranjska županija 2020., 9).

Prema pravilniku o proračunskom računovodstvu i računskom planu, prihodi i primici se dijele u osnovne skupine:

- Prihodi poslovanja
- Prihodi od prodaje nefinancijske imovine
- Primici od financijske imovine i zaduživanja (Osječko-baranjska županija 2020., 9).

Prihodi gradova osječko-baranjske županije su se u 2019. godini povećali u odnosu na 2018. godinu. Kao što se može vidjeti u tablici, grad Osijek ima veće prihode nego ostalih 6 gradova zajedno što je zapravo i logično, jer je Osijek središte županije kao četvrti najveći grad u Hrvatskoj i ima prema posljednjem popisu stanovništva 108.048 stanovnika, što je gotovo duplo više stanovnika nego ostali gradovi osječko-baranjske županije zajedno. Prihodi u Osijeku su iznosili 510.966.772 kuna u 2019. godini te su se povećali za 15 % naspram 2018. godine kada su iznosili. 440.902.823 kuna.

Najveći porast prihoda u 2019. godini naspram 2018. godine bilježi Beli Manastir kojemu su se prihodi povećali za 64,86 posto te u 2019. godini iznose 72.156.159 kuna, dok Đakovo kao drugi najveći grad osječko-baranjske županije bilježi najmanji porast prihoda od 12,62 %, ali zato ima druge najveće prihode nakon Osijeka, što zapravo govori da što je veći grad, što više stanovnika ima, da ima i veće prihode.

Tablica 6: Ukupni prihodi u gradovima osječko - baranjske županije za 2018. i 2019. godinu

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	2018.	2019.	INDEX 19/18
<i>Osijek</i>	440.902.823	510.966.772	115,89
<i>Belišće</i>	56.548.968	68.151.182	120,52
<i>Valpovo</i>	40.359.984	63.730.210	157,90
<i>Beli Manastir</i>	43.768.819	72.156.159	164,86
<i>Donji Miholjac</i>	28.582.235	33.367.415	116,74
<i>Našice</i>	52.934.516	63.592.752	120,13
<i>Đakovo</i>	84.426.529	95.084.165	112,62

Izvor: Izrada autora prema informacijama o financijskom poslovanju jedinica lokalne samouprave na području osječko-baranjske županije u 2019. godini.

Najveći % u ukupnim prihodima i primicima iznose prihodi od poreza te iznose 49,30 % te su u 2019. godini bili veći za 8.73 % u odnosu na 2018. godinu.

Prihodi od poreza u osječko-baranjskoj županiji su najveći bili u Osijeku gdje su iznosili 271.341.613 kuna što je iznosilo 53 % ukupno ostvarenih prihoda, dok je najveći udio prihoda od poreza u ukupno ostvarenim prihodima iznosio 73 % u Đakovu.

Najmanje prihoda od poreza u ukupno ostvarenim prihodima imao je Beli Manastir gdje je prihod od poreza iznosio 36 % odnosno 26.214.035 kuna od ukupnih prihoda od 72.156.159 kuna.

4 od 7 gradova Osječko-baranjske županije su imali udio prihoda od poreza preko 50 % u ukupno ostvarenim prihodima, a to su Osijek, Donji Miholjac, Našice i Đakovo, dok to nisu ostvarili Beli Manastir, Belišće i Valpovo.

Tablica 7 : Prihod od poreza za 2019. godinu

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	PRIHODI OD POREZA	UKUPNO OSTVARENI PRIHODI	%
<i>Osijek</i>	271.341.613	510.966.772	53
<i>Belišće</i>	27.210.409	68.151.182	40
<i>Valpovo</i>	24.814.693	63.730.210	39
<i>Beli Manastir</i>	26.214.035	72.156.159	36
<i>Donji Miholjac</i>	22.224.723	33.367.415	67
<i>Našice</i>	33.269.798	63.592.752	52
<i>Đakovo</i>	69.541.156	95.084.165	73

Izvor: Izrada autora prema informacijama o financijskom poslovanju jedinica lokalne samouprave na području osječko-baranjske županije u 2019. godini.

„Prihodi od poreza se dijele na :

- Porez i prirez na dohodak
- Porezi na imovinu
- Porezi na robu i usluge
- Ostali prihodi od poreza“ (Osječko-baranjska županija 2020., 10).

Najveći su porez i prirez na dohodak, a najmanji porezi na robe i usluge, ostalih prihoda od poreza nema ni u jednom gradu. Osijek ponovno ima gotovo duplo veći porez i prirez na dohodak dok poreze na imovinu i poreze na robu i usluge ima znatno veće nego ostalih 6 gradova zajedno što ponovno potvrđuje hipotezu kako veći grad s većim brojem stanovnika ima puno veći proračun.

Tablica 8 : Porezni prihodi u gradovima osječko - baranjske županije za 2019. godinu.

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	POREZ I PRIREZ NA DOHODAK	POREZI NA IMOVINU	POREZI NA ROBE I USLUGE	OSTALI PRIHODI OD POREZA
<i>Osijek</i>	245.975.860	22.043.978	3.321.775	-
<i>Belišće</i>	26.328.643	767.598	114.128	-
<i>Valpovo</i>	23.624.613	967.548	222.532	-
<i>Beli Manastir</i>	25.384.518	691.722	137.795	-
<i>Donji Miholjac</i>	20.939.031	1.098.246	187.446	-
<i>Našice</i>	31.917.404	1.036.268	316.126	-
<i>Đakovo</i>	64.240.651	2.115.034	185.471	-

Izvor: Izrada autora prema informacijama o financijskom poslovanju jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije u 2019. godini.

U ovom grafikonu je prikazan prosječni proračunski prihod po stanovniku od 2008. godine do 2019. godine u osječko-baranjskoj županiji. Kao što se može vidjeti da je nakon 2009. opadao i održavao se ispod 3.000 kuna, a tek 2018. bilježi malo ozbiljni rast i prelazi 3.000 kuna te iznosi 3.385,53 kuna. U 2019. godini nastavlja rasti te iznosi 3.732,28 što je najviše do sada.

4.2. Rashodi gradova osječko-baranjske županije

Prihodi i primici koji su ostvareni, bili su raspoređivani za financiranje rashoda za poslovanje, rashoda za nabavu nefinancijske imovine i izdataka za financijsku imovinu te za zajmove koje treba otplatiti. (Osječko-baranjska županija 2020., 32).

U tablici su prikazani rashodi za 2018. i 2019. godinu u gradovima Osječko-baranjske županije. Osijek, kao što ima najveće prihode tako ima i najveće rashode koji se u 2019. godini iznosili 490.697.285 kuna povećavaju za 12,31 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosili

436.898.493 kuna, što je ujedno i najmanje povećanje rashoda od ostalih gradova koji su imali povećanje rashoda.

Jedini grad koji je imao smanjenje rashoda u 2019. godini naspram 2018. godine je bio Donji Miholjac. Rashodi su se smanjili za 4,78 posto te su 2019. godine iznosili 25.950.487 kuna, dok su 2018. iznosili 27.167.979 kuna te također imaju najmanje rashode od svih 7 gradova osječko-baranjske županije.

Najveći porast rashoda je imalo Đakovo, čak za 63,54 posto su se povećali te je to jedini grad osim Osijeka kojemu rashodi prelaze 100.000 kuna.

Tablica 9 : Ukupni rashodi u gradovima Osječko - baranjske županije za 2018. i 2019. godinu

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	2018.	2019.	INDEKS 19/18
<i>Osijek</i>	436.898.493	490.697.285	112,31
<i>Belišće</i>	54.756.752	70.046.417	127,92
<i>Valpovo</i>	40.561.306	60.369.726	148,84
<i>Beli Manastir</i>	47.972.557	77.925.493	162,44
<i>Donji Miholjac</i>	27.167.979	25.950.487	95,22
<i>Našice</i>	48.340.685	65.315.367	135,11
<i>Đakovo</i>	68.604.656	112.196.840	163,54

Izvor: Izrada autora prema informacijama o financijskom poslovanju jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije u 2019. godini.

Ukupni rashodi se dijele na rashode poslovanja, rashode za nabavu nefinancijske imovine te na izdatke za financijsku imovinu i otplate zajmova.

U gotovo svim gradovima u 2019. godini su najviše iznosili rashodi poslovanja, osim u Belom Manastiru gdje su najviše iznosili rashodi za nabavu nefinancijske imovine, dok su u svim gradovima izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova bili najmanji, dok ih u Donjem Miholjcu nema uopće.

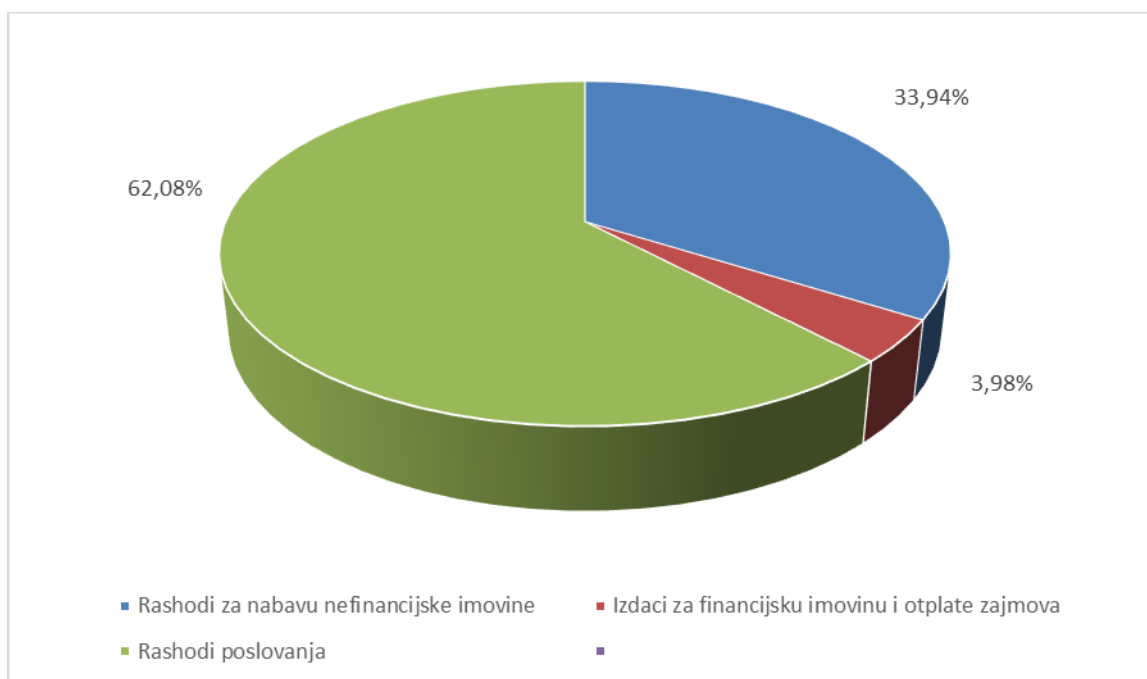
Tablica 10 : Podjela ukupnih rashoda u gradovima osječko - baranjske županije za 2019. godinu

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	RASHODI POSLOVANJA	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA
<i>Osijek</i>	354.213.347	119.212.655	17.271.283
<i>Belišće</i>	39.917.254	24.192.358	5.936.805
<i>Valpovo</i>	32.247.147	19.057.809	9.064.770
<i>Beli Manastir</i>	31.803.691	45.578.907	542.895
<i>Donji Miholjac</i>	21.501.032	4.449.455	-
<i>Našice</i>	35.593.931	28.512.960	1.208.476
<i>Đakovo</i>	64.319.299	38.044.302	9.833.239

Izvor: Izrada autora prema informacijama o financijskom poslovanju jedinica lokalne samouprave na području osječko-baranjske županije u 2019. godini.

Ovim grafikonom je prikazano u postotcima koliki udio imaju rashodi poslovanja, rashodi za nabavu nefinancijske imovine te izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u ukupnim rashodima. Kao što se dalo i zaključiti iz prethodne tablice, najveći udio imaju rashodi poslovanja te taj udio iznosi 62,08 %, rashodi za nabavu nefinancijske imovine iznosili su 33,94 %, dok izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova daleko imaju najmanju udio u ukupnim rashodima koji iznosi 3,98 %.

Grafikon 2 : Struktura rashoda i izdataka u jedinicama lokalne samouprave osječko – baranjske županije

Izvor: Izrada autora prema Informacijama o financijskom poslovanju jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije u 2019. godini.

Ovom tablicom su prikazani tj. uspoređeni rashodi poslovanja za 2018. i 2019. godinu.

Prema indeksu se može se vidjeti da u svim gradovima su rashodi poslovanja porasli u 2019. godini naspram 2018. godine. Najveći porast je vidljiv u Donjem Miholjcu sa 16.277.035 na 21.501.032 kuna što znači da su rashodi poslovanja porasli za 32,09 %. Donji Miholjac ujedno ima najmanje rashode poslovanja.

Najmanji porast je zabilježen u Našicama od 6,94 %, točnije sa 33.283.750 u 2018. godini na 35.593.931 kuna u 2019. godini.

Osijek ima najveće rashode poslovanja koji su 2018. iznosili 330.164.950 kuna, a 2019. su porasli za 7,28 % te su iznosili 354.213.347 kuna.

Tablica 11 : Rashodi poslovanja u gradovima osječko -- baranjske županije za 2018. i 2019. godinu

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	2018.	2019.	INDEX 19/18
<i>Osijek</i>	330.164.950	354.213.347	107,28
<i>Belišće</i>	30.446.551	39.917.254	131,11
<i>Valpovo</i>	26.818.824	32.247.147	120,24
<i>Beli Manastir</i>	28.595.028	31.803.691	111,22
<i>Donji Miholjac</i>	16.277.035	21.501.032	132,09
<i>Našice</i>	33.283.750	35.593.931	106,94
<i>Đakovo</i>	51.258.950	64.319.299	125,48

Izvor: Izrada autora prema informacijama o financijskom poslovanju jedinica lokalne samouprave na području osječko-baranjske županije u 2019. godini.

4.3 Usporedba ukupnih prihoda i ukupnih rashoda 2018. i 2019. godine

U tablici je prikazana usporedba rashoda i prihoda za 2018. godinu. Kao što se može vidjeti Osijek ima najveće prihode i rashode te prihode ima veće od rashoda za 4.004.330 kuna.

Najmanje prihode i rashode kao i obično najmanje ima Donji Miholjac, ali ima prihode veće od rashoda za nešto više od milijun kuna, dok Valpovo ima veće rashode od prihoda za 201.322 kuna, a Beli Manastir za 4.203.738 kuna.

Đakovo ima najveću pozitivnu razliku između prihoda i rashoda, dakle ima prihode veće od rashoda, odnosno ostvaruje profit od 15.821.873 kuna.

Tablica 12 : Usporedba prihoda i rashoda za 2018. godinu

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	RASHODI	PRIHODI
<i>Osijek</i>	436.898.493	440.902.823
<i>Belišće</i>	54.756.752	56.548.968
<i>Valpovo</i>	40.561.306	40.359.984
<i>Beli Manastir</i>	47.972.557	43.768.819
<i>Donji Miholjac</i>	27.167.979	28.582.235
<i>Našice</i>	48.340.685	52.934.516
<i>Đakovo</i>	68.604.656	84.426.529

Izvor: Izrada autora prema informacijama o financijskom poslovanju jedinica lokalne samouprave na području osječko-baranjske županije u 2019. godini.

U 2019. godini svi gradovi osim Donjeg Miholjca su povećali i prihode i rashode naspram 2018. godine, dok je Donji Miholjac smanjio rashode, a povećao prihode te rashodi u 2019. iznose 25.950.487, što je u odnosu na 2018. godinu manje za nešto više od milijun kuna. Prihodi su se povećali za gotovo 5 milijuna kuna, što ostvaruje dosta veći profit naspram 2018. godine.

Uz Donji Miholjac jedino Osijek i Valpovo posluju pozitivno, tj. ostvaruju dobit u 2019. godini. Osijek je naspram 2018. godine povećao rashode za 53.798.792 kuna, a prihode za 70.063.949 kuna, što govori da ostvaruju dobit od 20.269.487 kuna, dok Valpovo uz povećanje prihoda za 23.370.226 i povećanje rashoda za 19.808.420 kuna ostvaruje dobit od 3.561.806 kuna.

Đakovo od najvećeg profita u 2018. godini dolazi do gubitka od gotovo 7 milijuna kuna, dok Beli Manastir još malo povećava gubitak u 2019. godini, a Belišće i Našice ostvaruju gubitke od otprilike 2 milijuna kuna.

Tablica 13 : Usporedba prihoda i rashoda za 2019. godinu

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	RASHODI	PRIHODI
<i>Osijek</i>	490.697.285	510.966.772
<i>Belišće</i>	70.046.417	68.151.182
<i>Valpovo</i>	60.369.726	63.730.210
<i>Beli Manastir</i>	77.925.493	72.156.159
<i>Donji Miholjac</i>	25.950.487	33.367.415
<i>Našice</i>	65.315.367	63.592.752
<i>Đakovo</i>	112.196.840	95.084.165

Izvor: Izrada autora prema informacijama o financijskom poslovanju jedinica lokalne samouprave na području osječko-baranjske županije u 2019. godini.

5. Rasprava

Provedenom analizom i usporedbom ostvarenih prihoda i rashoda svih 7 gradova Osječko-baranjske županije za 2018. i 2019. godinu ustanovljeno je kako gotovo svi gradovi ostvaruju veće i prihode i rashode u 2019. godini, osim Donjeg Miholjca koji u 2019. smanjuje rashode, a povećava prihode te tako ostvaruje znatno veći profit nego u 2018. godini. Uz Donji Miholjac, Osijek i Valpovo ostvaruju veće profite u 2019. godini, dok svi ostali ostvaruju gubitke, što nije dobro jer svi gradovi bi se trebali ugledati na Donji Miholjac, pa također pokušavati smanjiti rashode, a povećavati prihode, jer tako se napreduje, Donji Miholjac možda je najmanji grad u osječko-baranjskoj županiji, ali iz godine u godinu raste, postaje ozbiljan grad, zato što dobro posluje, ostvaruje sve veće prihode, a sve manje rashode te na taj način jedino grad može napredovati jer što su veći prihodi, a manji rashodi veći je profit, više se može uložiti u grad.

Postavljena hipoteza da veći gradovi sa većim brojem stanovnika imaju puno veći proračun od manjih gradova s manjim brojem stanovnika se potvrđuje jer Osijek i Đakovo kao dva najveća grada osječko-baranjske županije ostvaruju najveće i prihode i rashode i u 2018. i 2019. godini, razlika je jedino u tome što Osijek ostvaruje pozitivan proračun u obje godine, dok Đakovo samo u 2018. godini ostvaruje pozitivan proračun.

Druga postavljena hipoteza da manji gradovi napreduju iz godine u godinu kroz različite pomoći od države i županije se djelomično potvrđuje, pravi primjer toga je Donji Miholjac koji ostvaruje u obje godine pozitivan proračun, ali u 2019. veći nego u 2018. godini, dok ostali gradovi također povećavaju prihode, ali povećavaju i rashode više nego prihode što se protivi postavljenoj hipotezi, sada je pitanje jesu li toliko veliki rashodi nastali zbog „podizanja“ grada ili iz nekog drugog razloga.

Treća postavljena hipoteza se u velikom djelu potvrđuje jer se u svim gradovima povećavaju prihodi, a za njima se povećavaju i rashodi, osim u Donjem Miholjcu gdje se samo prihodi povećavaju.

6. Zaključak

Porezi u Hrvatskoj su podijeljeni na državne poreze, lokalne (gradske i županijske) poreze, zajedničke poreze, poreze na dobitke od igara na sreću i naknade na priređivanje igara na sreću i naknade za priređivanje nagradnih igara. Lokalni porezi su podijeljeni na gradske i županijske poreze. Gradski porezi su prihodi lokalnih jedinica samouprave, dok su županijski porezi prihodi regionalnih jedinica samouprave.

Porez na dohodak je zajednički porez koji je podijeljen između države, županije, grada ili općine. Prihodi i rashodi su u većini slučajeva proporcionalni, kako rastu prihodi tako rastu i rashodi, jer što se više ima, više se i troši.

Prihodi su iz godine u godinu sve veći, gradovi napreduju, najbolji prikaz je Donji Miholjac koji uspijeva smanjiti rashode naspram prijašnje godine, a povećati prihode. Prihodi od poreza imaju najveći postotak u ukupnim приходima, a to govori da su prihodi od poreza najvažniji i najbitniji prihodi. Iznose gotovo 50 posto ukupnih prihoda. Najveći prihod od poreza su prizrez i porez na dohodak, zbog kojeg se najviše i potvrđuje hipoteza da što je veći broj stanovnika to su veći prihodi. Najveći udio ukupnih rashoda imaju rashodi poslovanja te iznose oko 60tak posto.

Dolazi se do zaključka, da kako vrijeme odmiče, gradovi sve više prate moderno doba, dolazi do više ulaganja i raznovrsnih pomoći županija i države te i manja mjesta dolaze do mogućnosti da napreduju, dok veliki gradovi također imaju sve veće prihode, neki to dobro iskorištavaju kao Osijek te povećavaju proračun, dok primjerice Đakovo ima veće rashode od prihoda.

Literatura

1. Bajo, A. i Jurlina, D. (2008.). *Javne financije lokalnih jedinica vlasti*, Zagreb: Školska knjiga, d.d.
2. Bajo, A. (2020). *Financije županija, gradova i općina*. Zagreb: Ekonomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
3. Ekonomski fakultet u Osijeku (2017.) *V. Porezni sustav RH*. Dostupno na [:http://www.efos.unios.hr/javne-financije/wp-content/uploads/sites/204/2013/04/V.-POREZNI-SUSTAV-RH-2017.pdf](http://www.efos.unios.hr/javne-financije/wp-content/uploads/sites/204/2013/04/V.-POREZNI-SUSTAV-RH-2017.pdf) [pristupljeno 10.7.2021]
4. Institut za javne financije (2009.) *Porezni vodič, Lokalni porezi*. Dostupno na: http://www.ijf.hr/porezni_vodic/3-09/8.pdf [pristupljeno 11.7.2021.]
5. Ministarstvo financija, Porezna uprava (2020.) *Porez na dohodak*. Dostupno na: <https://www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Porez-na-dohodak-Poljoprivrednik.aspx> [pristupljeno 13.7.2021.]
6. Osječko-baranjska županija (2020.) *Informacija o financijskom poslovanju jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije u 2019. godini*. Dostupno na: [http://www.obz.hr/hr/images/-Zupanijska skupstina/2020/33 sjednica/09 informacija o financijskom poslovanju ils na podrucju obz u 2019.pdf](http://www.obz.hr/hr/images/-Zupanijska_skupstina/2020/33_sjednica/09_informacija_o_financijskom_poslovanju_ils_na_podrucju_obz_u_2019.pdf) [pristupljeno 11.7.2021.]
7. Privredni.hr (2019.) *Hrvatska po porezu u BDP-u u društvu Nizozemske i Luksemburga*. Dostupno na: <https://privredni.hr/po-poreznoj-opterecenosti-hrvatska-u-krugu-sa-slovackom-nizozemskom-i-luksemburgom> [pristupljeno 13.7.2021.]
8. Zakon.hr (2017.) *Zakon o lokalnim porezima*. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/875/Zakon-o-lokalnim-porezima> [pristupljeno 14.7.2021.]

Popis slika

Slika 1 : Osobni odbitak	18
--------------------------------	----

Popis tablica

Tablica 1 : Porez na osobne automobile prema snazi motora	9
Tablica 2 : Porez na motocikle prema snazi motora	10
Tablica 3 : Porez na plovila s kabinom na motorni pogon	12
Tablica 4 : Porez na plovila s kabinom i pogonom na jedra prema snazi	13
Tablica 5: Prerez porezu na dohodak u gradovima Osječko - baranjske	15
Tablica 6: Ukupni prihodi u gradovima osječko - baranjske županije za 2018. i 2019. godinu	21
Tablica 7 : Prihod od poreza za 2019. godinu	22
Tablica 8 : Porezni prihodi u gradovima osječko - baranjske županije za 2019. godinu	23
Tablica 9 : Ukupni rashodi u gradovima Osječko - baranjske županije za 2018. i 2019. godinu	24
Tablica 10 : Podjela ukupnih rashoda u gradovima osječko - baranjske županije za 2019. godinu	25
Tablica 11 : Rashodi poslovanja u gradovima osječko -- baranjske županije za 2018. i 2019. godinu	27
Tablica 12 : Usporedba prihoda i rashoda za 2018. godinu	28
Tablica 13 : Usporedba prihoda i rashoda za 2019. godinu	29

Popis grafikona

Grafikon 1 : Udio ukupnih poreza kao zbroj svih такси i društvenih dodataka u.....	5
Grafikon 2 : Struktura rashoda i izdataka u jedinicama lokalne samouprave osječko – baranjske županije	26